

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwater en tot opheffing van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juli 2013 houdende vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

De huidige Vlaamse regels rond opvang van hemelwater houden onvoldoende rekening met evoluties inzake klimaat, waardoor hevige piekregenval en lange periodes van droogte vaker voorkomen. Bovendien is 16% van Vlaanderen verhard, wat leidt tot een snelle afvoer van water.

De Vlaamse Regering stelt daarom een nieuw ontwerp van gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwater vast ter vervanging van de regelgeving van 2013. Daarin vertrekken we vanuit het idee dat elke druppel telt. Vanuit die redenering maken we werk van:

- Het optrekken van de minimale volumes van hemelwaterputten;
- De verplichting tot plaatsing van een hemelwaterput bij verbouwing of uitbreiding aan bestaande gebouwen;
- De verplichting om het opvangen hemelwater maximaal te gebruiken voor toepassingen waar geen drinkwaterkwaliteit voor nodig is, waaronder toiletspoeling, kuiswater, wasmachine en buitengebruik;
- Een groter buffervolume en infiltratieoppervlakte van de verplichte infiltratievoorziening;
- Een groter buffervolume voor grote verharde oppervlakten, wanneer om technische redenen geen infiltratievoorziening kan aangelegd worden;
- De mogelijkheid om verplichtingen met betrekking tot hemelwater collectief op te nemen.

Hierbij nemen, conform de eerste pijler van de Blue Deal, ook overheden de handschoen op en geven ze het goede voorbeeld. Bijgevolg is deze verordening ook van toepassing op het openbaar domein.

Over het voorontwerp van Besluit wordt de nodige inspraak georganiseerd en worden de nodige adviezen ingewonnen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld:

- Omgeving en Natuur (beleidsdomein Omgeving)

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juli 2013 houdende vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater wordt door dit besluit vervangen.

Het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024, waarin de Vlaamse overheid aangeeft dat we investeren in een robuust watersysteem:

“We strijden tegen waterschaarste en -overlast. Dit is een gedeelde verantwoordelijkheid: iedereen moet op zijn niveau waar mogelijk de nodige maatregelen nemen om hemelwater meer te bufferen, gebruiken en infiltreren dan af te voeren, om water zo efficiënt mogelijk te gebruiken en om de waterkringloop zoveel mogelijk te sluiten.”

Verder: *“We stimuleren gebruik van hemelwater en hergebruik van afvalwater en werken waar nodig drempels weg die dit gebruik bemoeilijken.”*

Deze principes worden ook onderschreven en vertaald in de Blue Deal.

Het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2022/266 van 1 juli 2022.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd op 6 juli 2022 verkregen. Voor een bespreking ervan zie infra punt 3A.

2. INHOUD

A. VERORDENING

Voor een toelichting bij het als **bijlage** toegevoegd ontwerp van besluit verwijzen we naar het als **bijlage** bijgevoegde verslag aan de Vlaamse Regering.

B. PLAN-MER

Voorliggend ontwerp van besluit betreft geen globaal alomvattend kader voor het toekennen van vergunningen voor projecten die voorkomen op bijlage 1, 2 of 3 van het project-MER-besluit. De hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen en buffervoorzieningen zelf kunnen immers in alle redelijkheid niet als “stadsontwikkeling” aanzien worden.

Het betreft wel een kader (zij het beperkt) voor het toekennen van vergunningen. Bijgevolg is het aangewezen om voorzichtigheidshalve in toepassing van titel 4 van het DABM een plan-m.e.r.-screening uit te voeren.

De ontwerp plan-m.e.r.-screening wordt gevoegd als **bijlage**.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Voorliggend besluit betreft het actualiseren van de regeling rond opvang, gebruik en infiltratie van hemelwater.

De in dit ontwerpbesluit opgenomen regeling heeft aldus geen weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën van 6 juli 2022 gaat als **bijlage** en stelt dat voorliggend ontwerp van besluit geen impact heeft op de ontvangsten en de uitgaven van de Vlaamse overheid. Bijgevolg is in uitvoering van artikel 31, §2, 2° van het besluit Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 17 mei 2019 het akkoord van de Vlaamse minister van Begroting over dit ontwerp van besluit niet vereist.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerpbesluit heeft geen weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten van de Vlaamse Gemeenschap.

Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de interne dienstverlening van de Vlaamse overheid, is bijgevolg niet vereist.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Voorliggend besluit betreft het actualiseren van de regeling rond opvang, gebruik en infiltratie van hemelwater.

Lokale besturen die op vandaag over een verordening beschikken waarin bepalingen opgenomen zijn met betrekking tot hemelwater, dienen deze in overeenstemming te brengen met de voorschriften van de gewestelijke stedenbouwkundige verordening. Hiervoor wordt voldoende tijd voorzien (24 maanden). Lokale besturen kunnen er ook voor opteren om hun eventuele verordeningen op te heffen. Gelet op het beperkt aantal lokale verordeningen op vandaag is de eventuele impact bijgevolg verwaarloosbaar.

Dit besluit biedt meer houvast voor gemeenten, maar heeft geen of een verwaarloosbaar effect op het aantal vergunningsaanvragen.

- Personeel: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeel van de lokale besturen.
- Werkingsuitgaven: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de werkingsuitgaven van de lokale besturen.
- Investerings en schulden: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de schuld van de lokale besturen.
- Ontvangsten: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de ontvangsten van de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Over het voorliggend voorontwerp van besluit wordt een openbaar onderzoek georganiseerd overeenkomstig het besluit van de Vlaamse Regering van 10 februari 2017 houdende regeling van het openbaar onderzoek over stedenbouwkundige verordeningen.

Daarnaast wordt het advies ingewonnen van de SARO.

Conform artikel 2.3.1 van de VCRO zal een overlegvergadering georganiseerd worden met de gemandateerde vertegenwoordigers van de Vereniging van de Vlaamse Provincies en van de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten.

De bijgevoegde ontwerp-plan-MER-screening wordt aan adviesinstanties, waaronder de gemeenten, voorgelegd.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwater en tot opheffing van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juli 2013 houdende vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater;
- 2° de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit:
 - a) een openbaar onderzoek te organiseren overeenkomstig het besluit van de Vlaamse Regering van 10 februari 2017 houdende regeling van het openbaar onderzoek over stedenbouwkundige verordeningen;
 - b) het advies in te winnen van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening - Onroerend Erfgoed, de MiNa-raad en de SERV;
 - c) een overlegvergadering te organiseren met de gemandateerde vertegenwoordigers van de Vereniging van de Vlaamse Provincies en van de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten;
 - d) de nodige stappen te ondernemen ter vervulling van de verplichtingen in het kader van de plan-MER-richtlijn.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlagen:

1. Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwater en tot opheffing van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juli 2013 houdende vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater;
2. Verslag horende bij het voorontwerp van besluit
3. Ontwerp plan-m.e.r.-screening.
4. Advies van de Inspectie van Financiën d.d. XXX.